

Atskaite par dalību COPA-COGECA darba grupā

Cūkgaļa

27. oktobrī 2014., Briselē

Izskatāmie jautājumi:

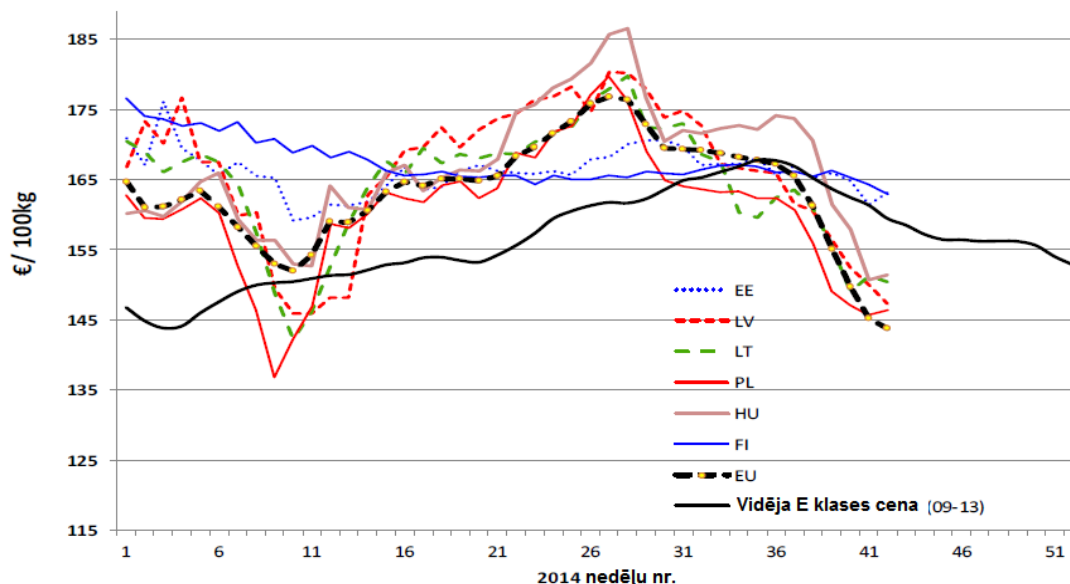
1. Situācija cūkgaļas un lopbarības tirgū;
2. Āfrikas cūku mēra gadījumi un izplatība Polijā, Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. Trešo valstu noteiktie tirdzniecības ierobežojumi;
3. Cūku epidēmiskās diarejas uzliesmojums ASV un Kanādā, preventīvie pasākumi;
4. Pašreizējā situācija tirdzniecības attīstībā un tirgus pieejamībā;
5. Nozares veicināšanas politika;
6. Alternatīvas ķirurģiskajai kastrācijai;
7. Vadlīnijas cūku atbilstības novērtēšanai pirms pārvadāšanas;
8. EK debates par EK priekšlikumiem attiecībā uz dzīvnieku veselības likumu un oficiālo kontroli.

1. Situācija cūkgaļas un lopbarības tirgū

Tirgus cenas vasaras periodā bija stabilas, bet pēdējo 3 nedēļu laikā cūkgaļas cenas ir krasi samazinājušās, un pašlaik ir zemākās pēdējo piecu gadu laikā. Veidojas uzkrājumi atsevišķiem mazvērtīgiem gaļas produktiem (taukiem, subproduktiem), kuriem vēl nav iespējams atrast alternatīvus tirgus. Nākamā gada prognozes neskaidras, jo nav prognozējams Krievijas ierobežojumu ilgums Eiropas Savienības (ES) cūkgaļas produktu tirdzniecībai un spējai sameklēt alternatīvus tirgus. Šā gada 8 mēnešos ES eksports samazinājies par 9,2%. Par privāto gaļas uzglabāšanu domas dalās, nav vienots viedoklis visām valstīm. Tika nolemts prasīt iedarbināt privātās uzglabāšanas mehānismu, kuru varētu izmantot kā pagaidu mehānismu, līdz tiek atrasti jauni tirgi. Slēgt līgumus par īstermiņa uzglabāšanu (1 mēnesis), lai atbrīvotos no jau uzkrātajiem mazvērtīgajiem cūku gaļas produktiem. ES jāizstrādā ārkārtas pasākumu plāns šāda veida produktu izmantošanai nepārtikas mērķiem, piemēram, biodegvielas ražošanai. Pēc dalībvalstu ziņojumiem secināms, ka situācija visām valstīm līdzīga. Cena samazinājusies vidēji par EUR 0,25/kg.

Kopējais iespaids, ka Eiropas Komisija (EK) neplāno veikt pasākumus cūku tirgus regulēšanai, jo cenu kritums viņus nepārliecina.

Attēlā: Cūkgaļas cenas dinamika pa nedēļām ES valstīs 2014. gadā, EUR/100 kg

2. Āfrikas cūku mēra gadījumi un izplatība Polijā, Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. Trešo valstu noteiktie tirdzniecības ierobežojumi

Par situāciju uzaicināts izteikties DG SANCO* pārstāvis Havjers Rodrigues. Situācija Āfrikas cūku mēra (ĀCM) skartajās valstīs tiek kontrolēta. Pēc viņa domām puses dara visu iespējamo, lai ierobežotu slimības uzliesmojumus. Rodriguesa kungs pauda nožēlu, ka Krievija un Baltkrievija nevēlas sadarboties, bet ES pieliek visus spēkus, pat piedāvā finansiālo atbalstu Baltkrievijai un Krievijai, lai tās sniegtu informāciju par situāciju savās valstīs. Būs tikšanās Minskā, kur diplomātiskā līmenī cer panākt vienošanos par slimības apkarošanu un kontroli. EK ir darījusi visu, lai pārliecinātu Krievijas amatpersonas par ES dalībvalstu cūkgaļas produkcijas drošumu. Dalībvalstu pārstāvji izsakās ļoti kritiski par nespēju vienoties ar Krieviju par reģionalizāciju attiecībā uz slimības skartajām valstīm. Attieksme pret ierobežojumiem nav vienprātīga starp dalībvalstīm. Rodriguesa kungs uzsvēra, ka nepieciešamas strukturālas pārmaiņas cūkkopības saimniecībās, kas jāpanāk 3 gados, Latvija un Lietuva jau strādā pie šī jautājuma. Medību organizēšanas tradīcijas arī atšķiras dažādās valstīs, kas nesekmē meža cūku populācijas samazināšanu slimības skartajās teritorijās. Tiek piešķirti līdzekļi dezinfekcijai, slimo dzīvnieku iznīcināšanai. Tiks izmaksātas kompensācijas lauksaimniekiem ĀCM skartajās zonās preventīvajiem pasākumiem slimības ierobežošanai, par izkautām cūkām, pārtraucot ražošanu uz vienu gadu. Lietuvas pārstāvis ieilst EK pārstāvim, ka kartē novilktais zonas neapturēs slimības izplatību.

*DG SANCO: Eiropas Komisijas struktūrvienība – Veselība un patērētāji.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

3. Cūku epidēmiskās diarejas uzliesmojums ASV un Kanādā, preventīvie pasākumi

Šajā jomā nav progresa, situācija Kanādā un ASV ir smaga. Vīruss konstatēts 30 štatos, nogalinot gandrīz 4 miljonus sivēnu. Šajās valstīs notiek pastiprināta informācijas kampaņa par vīrusu un iespējamiem inficēšanās ceļiem. Pastiprināta uzmanība jāpievērš biodrošībai saimniecībās, transportējot cūkas, asins produktu izmantošanai cūku barībā. Eiropas Savienībā nav konstatēts PED (korona vīrusa delta celms). ES veikusi izmaiņas likumdošanā par cūku asins produktu tirdzniecību (Regula 483/2014).

4. Pašreizējā situācija tirdzniecības attīstībā un tirgus pieejamībā

Eksperti lūdz sniegt informāciju par niansēm atsevišķu valstu līgumos:

- ES – Kanāda:

ES parakstot šo līgumu apņemas akceptēt bez nodokļiem importēt 81 000 tonnas Kanādas cūkgaļas.

- ES – Ukraina:

Pašlaik sarunas apturētas. Krievija izteikusi bažas par ES preču ieplūšanu valstī caur Ukrainu.

Ir laba ziņa, ka ir atrasti citi alternatīvi tirgi, bet būtiski ietekmē tirgus apgūšanu, tas vai ar šo valsti ir savstarpējās tirdzniecības līgums, vai nepastāv tirdzniecības barjeras. Jāpieliek visas pūles, lai paātrinātu atzīšanas procedūru, piemēram, palielinot inspektoru skaitu, kuri var sertificēt kautuves.

Prioritārās valstis ir Čīle, Meksika un Brazīlija.

Tiks atbalstītas visa veida iniciatīvas, lai palīdzētu cūkgaļas ražotājiem ieiet jaunus tirgus, piemēram, paātrinot eksporta un veterinārā sertifikāta iegūšanas procesu.

Tiek koordinēti ES plāni, lai analizētu jaunus eksporta tirgus, (Dienvidamerika, Indija, Centrālamerika), jo īpaši tās valstis, kas pieprasījušas brīvās tirdzniecības līgumus ar ES.

5. Nozares veicināšanas politika

Paātrinās apstiprināšanu veicināšanas programmām, kas tika iesniegtas līdz 30. septembrim. Plānots apstiprināt līdzfinansējumu vispārējai cūkgaļas veicināšanas kampaņai ES iekšējā tirgū. Plānots iekļaut cūkgaļas produktus prioritāšu sarakstā jaunajās veicināšanas shēmās. Jaunā veicināšanas programma paredzams, ka stāsies spēkā 2015. gada decembrī.

6. Alternatīvas ķirurģiskajai kastrācijai

Ļoti daudz diskusiju dalībvalstu ekspertu starpā.

Vācija ar likumu ir apņēmusies pārtraukt ķirurģisko kastrāciju no 2018. gada, bet vēl nezina kā tiks galā ar šo problēmu. Liels spiediens par ķirurģiskās kastrācijas pārtraukšanu nāk no dzīvnieku labklājības aizstāvju organizācijām. Austrieši piedāvā atļaut kastrēt, pielietojot anestēziju. Austrumeiropas valstis uzsver, ka šajā jautājumā daudz neskaidrību, nav

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

pārliecības par likuma nepieciešamību. Vairākas valstis uzsvēra, ka šī dzīvnieku nekastrēšanas prasība ir zāļu ražotāju lobēšanas sekas.

7. Vadlīnijas cūku atbilstības novērtēšanai pirms pārvadāšanas

COPA COGECA veicinājusi vadlīniju izstrādi cūku pārvadāšanai. Ir notikušas 10 tikšanās par šo jautājumu. Ir apstiprināta galējā versija vadlīnijām.

8. EK debates par EK priekšlikumiem attiecībā uz dzīvnieku veselības likumu un oficiālo kontroli

Tika apspriests jautājums par cūkgaļas marķēšanu (Regula 1337/2013). No 2015. gada 1.aprīļa tiks prasīts norādīt marķējumā izcelsmes valsti cūkgaļai.

Dzintra Lejniece

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*